

§ 184

Dnr 2013/KS 0166 001

Motion om naturreservat och skyddade områden i Tyresö kommun

Miljö- och samhällsbyggnadsutskottets förslag till kommunstyrelsen

Kommunfullmäktige beslutar motionen besvarad.

Beskrivning av ärendet

Vänsterpartiet har lämnat in en motion för att skydda naturområden i kommunen och dess närhet. Motionen tar upp behov av en ny naturinventering, föreslår några naturområden som bör skyddas och att kommunen ska inleda förhandlingar med Stockholms stad och länsstyrelsen för att ge norra delen av Skrubbatrangeln varaktigt skydd.

Bilagor

Motion om naturreservat och skyddade områden i Tyresö kommun (V).pdf
Svar på motion naturreservat och skyddande områden.pdf

Justerandes sign 			Utdragsbestyrkande
---	---	--	--------------------

Datum 2013-12-04
Tid 08:30–11:40
Plats Bollmora

Beslutande Se närvarolista

Övriga deltagare Se närvarolista

Justeringens plats
och tid 2013-12-09

Paragrafer 172 - 190

Sekreterare
Anette Jansson

Ordförande
Fredrik Sawestahl

Justerande
Anita Mattsson

ANSLAG / BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.

Organ Miljö- och samhällsbyggnadsutskottet
Sammanträdesdatum 2013-12-04
Datum då anslaget sätts upp 2013-12-10
Datum då anslaget tas ned 2014-01-02
Förvaringsplats för protokollet Samhällsbyggnadsförvaltningens arkiv plan 5

Underskrift
Anette Jansson

	Utdragsbestyrkande
--	--------------------

Närvarolista

Beslutande

Fredrik Saweståhl (M)

Anki Svensson (M)

Mathilda Lundh (M)

Mats Larsson (FP)

Leif Kennerberg (KD), Närvarande till och med § 185 kl. 11:30

Ulrica Riis-Pedersen (C), Ersättare för Leif Kennerberg (KD) från och med § 186

Kristjan Vaigur (S)

Anita Mattsson (S)

Jerry Svensson (S)

Marie Åkesdotter (MP)

Ersättare

Lotta Stjernfeldt (M)

Dick Bengtson (M)

Mats Lindblom (FP), Närvarande till och med § 179 kl. 11:15

Lennart Jönsson (S)

Karin Ljung (S)

Peter Bylund (MP)

Övriga

Bertil Eriksson, Avdelningschef, Samhällsbyggnadsförvaltningen

Helene Hallberg, Samhällsbyggnadsförvaltningen

Jenny Linné, Samhällsbyggnadsförvaltningen

Carolina Fintling Rue, Samhällsbyggnadsförvaltningen

Hanna Fürstenberg-Danielson, Samhällsbyggnadsförvaltningen

Göran Bardun, Kommunekolog, Samhällsbyggnadsförvaltningen

Anette Jansson, Sekreterare, Samhällsbyggnadsförvaltningen

Hillevi Elvhage, Sekreterare KS, Kanslienheten

Marita Bertilsson, Politisk sekreterare, S

Sara Kopparberg, Stadsbyggnadschef, Samhällsbyggnadsförvaltningen

Helena Hartzell, Trafikingenjör, Samhällsbyggnadsförvaltningen

Justerandes sign 			Utdragsbestyrkande
---	---	--	--------------------

Frånvarande

Margareta Ternstedt (FP)

Elisabet Hedlund (V)

Justerandes sign 			Utdragsbestyrkande
---	---	--	--------------------

Tyresö kommun
Samhällsbyggnadsförvaltningen
Göran Bardun
Kommunekolog
08-5782 93 51
goran.bardun@tyreso.se

YTTRANDE

2013-11-20

1 (7)

Diarienummer
2013/KS0166001

Kommunfullmäktige

Yttrande över motionen "Naturreservat och skyddade områden i Tyresö kommun"

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsförvaltningen föreslår att Anders Erixons (V) motion om naturreservat och skyddade områden i Tyresö kommun är besvarad med detta tjänsteyttrande.

Samhällsbyggnadsförvaltningen

Åke Skoglund
Förvaltningschef

Göran Norlin
Avdelningschef

Sammanfattning

Vänsterpartiet i Tyresö har lämnat in en motion för att skydda naturområden i kommunen och dess närhet. Motionen tar upp behov av en ny naturinventering, föreslår några naturområden som bör skyddas och att kommunen ska inleda förhandlingar med Stockholms stad och länsstyrelsen för att ge norra delen av Skrubbaträngeln varaktigt skydd.

Ny naturinventering

Samhällsbyggnadsförvaltningen har i uppdrag att ta fram en grönstrukturplan där bland annat en uppdaterad naturinventering ingår. Grönstrukturplanen är i sin tur underlag till den nya översiktsplan som är under framtagande, med start under 2013.

Motionen tar upp några områden som bör skyddas:

Karptjärn

Området har en del högre biologiska värden men området är relativt litet till arealen och är avskilt från andra större naturområden. Därför anser förvaltningen att området inte bör prioriteras för reservatbildning för närvarande.

Klövberget

Arbete pågår med att ta fram beslutsunderlag och förberedelser för åtgärder i området inför beslut om att inrätta Klövberget som naturreservat.

Telegrafberget – Åva träskområdet

Ett naturstråk på Brevikshalvön som har ett stort värde; en mindre badsjö med mycket fin vattenkvalitet, ett i stort sett intakt tillrinningsområde, utsiktsberg med vandringsled och skogsmark med tilltagande naturvärden. Området är i översiktsplanen utsett att vara ett ekologiskt särskilt känsligt område. Förvaltningens bedömning är att området bör ges naturreservatsstatus för att värdena långsiktigt ska skyddas.

Barnsjöområdet - Gammelström

Tätortsnära badsjö med bra vattenkvalité, trolskt skogslandskap med typiska Södertörnsinslag: höga berghällar med hållmarksskog och i dalsänkorna mer av tätare granskog. Området har kontakt med Tyresta och Gammelström. Förvaltningen anser att värderingen av området i nuvarande översiktsplan, förutom dess rika friluftsliv, har mycket höga till höga naturvärden som indikerar att området är en kandidat för att inrättas som naturreservat. Värderingen omprövas i pågående översiktsplanearbete.

Förhandlingar om skydd av norra delen av den så kallade skrubbatriangeln

Motionen tar upp behov av förhandlingar mellan Tyresö, Stockholm och länsstyrelsen om bevarandet av naturen i norra delen av Skrubbatriangeln. I denna del av Stockholmsåsen finns en rest med fin gammal tallskog med fynd av rödlistade arter och nyckelarter som indikerar lång kontinuitet i markanvändningen och höga naturvärden.

Området är omgärdat av större vägar och bebyggelse och sedan ett antal år tillbaka pågår ett samarbete för att utveckla denna del av Skrubba och Hedvigslund i Nacka. Samhällsbyggnadsförvaltningens bedömning är att detta förslag är genomförbart.

Beskrivning av ärendet

Anders Erixon (V), ledamot av kommunfullmäktige har inlämnat en motion om att fler områden i Tyresö kommun ska skyddas för att den biologiska mångfalden och friluftslivets behov framöver ska tillgodoses i en region som allt mer växer i befolkning och verksamheter.

Motionen påtalar behovet av att förstärka Tyresös rykte som en kommun med stora, tillgängliga naturområden för friluftsliv och den biologiska mångfalden. Områden som ger möjlighet till stressdämpande och hälsofrämjande vistelser i tyresönaturen.

Tyresös natur kartlades under sent 1970-tal och en kommunal naturinventering presenterades 1981 där natur- och friluftsvärdena klassades som kommunalt, regionalt respektive av riksintresse. Inventeringen redovisade även områden av intresse för det extensiva friluftslivet. 1998 kom en uppföljande naturinventering där också kommunens ekologiskt särskilt känsliga områden (ESKO) utpekades.

Motionen tar upp behovet av en förnyad och uppdaterad naturinventering i kommunen, när nu en ny översiktsplan ska tas fram i kommunen under de kommande åren. I kommunen finns några områden som är i behov av någon form av skydd på grund av deras höga natur- och friluftsvärden, ofta är dessa

belägna nära skolor och förskolor. De utpekade områdena har därför även ett pedagogiskt värde för skolan.

Norra delen av Skrubbatriangeln i Stockholms stad som gränsar till Tyresö, pekas ut som ett bevarandeområde. Detta på grund av att det finns ett antal rödlistade arter respektive signalarter i tallskogen. (Rödlistade arter är de som finns med på den nationella lista över arter som är hotade i sin nationella utbredning. Artdatabanken i Uppsala upprättar vart femte år en ny, uppdaterad nationell rödlista). Samråd med Stockholms stad och länsstyrelsen anges som en lämplig åtgärd från kommunen för att uppnå detta föreslagna mål.

Vänsterpartiet i Tyresö föreslår att kommunen:

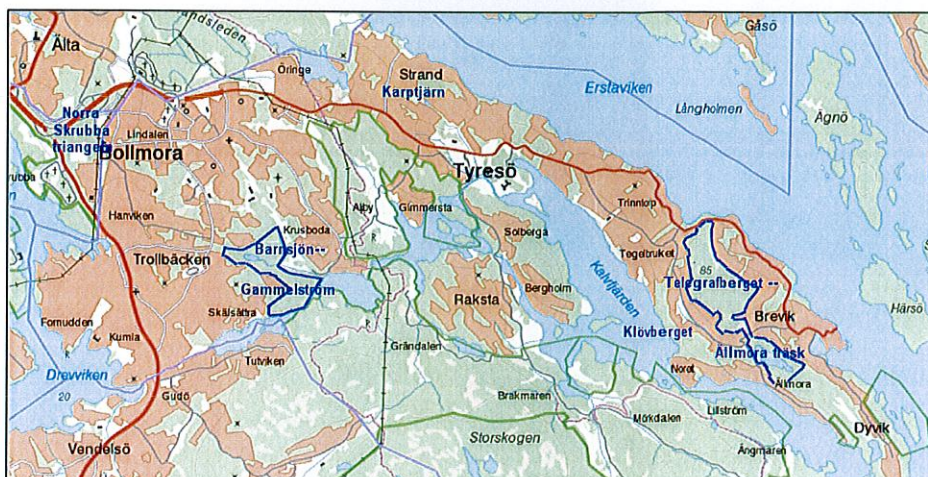
- tar fram en ny naturinventering
- bevarar följande områden på lämpligt sätt:
Klövberget,
Telegrafberget-Ällmora träsk,
Karptjärnområdet
samt den obebyggda delen söder om gångvägen mellan platsen för Krusbodatorpet och Barnsjön-Barnsjöområdet samt området vid Prästängen och ned till Gammelström.
- upptar förhandlingar mellan Tyresö, Stockholm och länsstyrelsen om bevarandet av naturen i norra delen av Skrubbatriangeln.

Samhällsbyggnadsförvaltningens bedömning

Ny naturinventering

På förvaltningen pågår arbetet med att ta fram en ny översiktsplan för kommunen och ett av underlagen för denna är att ta fram en grönstrukturplan, speciellt för kommunens tätortdel. I detta arbete ingår även att se över kommunens naturinventering från 1998 med flera underlag inom ramen för kommunens naturvårdsarbete.

Motionens förslag på skyddsvärda områden är angivna på kartan.

Skydd av områden

Naturresevataskandidater

Motionen föreslår områden att ges ett långsiktigt skydd, främst genom inrättande av naturreservat. För att ett område ska inrättas som naturreservat de närmaste åren är det förvaltningens bedömning att det i första hand ska ha tillräckligt stort areal, ha ett varierat landskap med många olika biotoper, hysa höga naturvärden, ha stort friluftsvärde och geografiskt ligga i nära anslutning till andra naturområden.

Klövberget

Kommunen har påbörjat arbetet med att inrätta Klövbergets naturreservat. Klövberget är utpekad i översiktsplanen som ett område att inrätta som naturreservat. Under sommaren-hösten 2013 har arbeten med att ta fram underlag till en skötselplan, inventering av bergbranternas flora, i.e. mossor, lavar och svampar och att ta in kostnadsförslag för tillgänglighetsåtgärder för reservatet.

Telegrafberget – Ällmora träsk

Detta naturområde är utpekad som ekologiskt särskilt känsligt område i kommunens översiktsplan. Området har höga värden både ur friluftslivets såväl som naturvårdens intressen. Vattnet i sjön håller bra vattenkvalitet och dess värde som reservvattentäkt och badsjö är stort.

För att behålla en god vattenkvalitet enligt EU:s vattendirektiv är det viktigt att tillrinningsområdet till sjön även framgent hålls opåverkat. Telegrafberget – Ällmora träsk är ett område som i kommunen omnämns att vara en kandidat till att ges långsiktigt skydd.

Förvaltningens bedömning är att området har natur- och friluftsvärden som motiverar att avsätta området som naturreservat. I den nu aktuella översiktsplanprocessen ingår att pröva områdets olika värden på nytt.

Karptjärn

Sjön är belägen i Tyresö Strand strax norr om Scheffers gränd. Området kring tjärnen består på norra sidan av privata villatomter ned till stranden, i nordväst utbreder sig ett våtmarksområde. Landskapet kring Karptjärn består till stor del av skogsmark. Karptjärnområdet saknar direkt kontakt med andra, större naturområden. Dess värden är främst för naturvärden.

Vattenmiljön har undersökts för växter och groddjur. Resultaten visar att det finns flera arter av kransalger, en slags makroalger som ser ut som slingerväxter. För grod- och kräldjuren så har betydande populationer av vanlig respektive åkergroda återfunnits i och nära tjärnen. Lokaler med åkergroda är en av våra groddjur som minskar i länet. Området finns upptaget i kommunens naturinventering och översiktsplan och har bedömts ett lokalt naturvärde (högt värde). För närvarande är området inte prioriterat att ges skydd som naturreservat.

Barnsjöområdet - Gammelström

Naturområde inbegripande Barnsjön med tillrinningsområde, natur kring sjön består till största delen av skogsmark. Barnsjöområdets värden består främst av den tätortsnära Barnsjön med tillhörande badplats, det starkt kuperade och småskaliga landskapet, tillika sjöns tillrinningsområde som närmast omger sjön, de igenväxande, äldre hagmarker etcetera i nordvästra delen där det också finns ett motionsspår. Objektet är uppsatt i översiktsplan 2008 som mycket högt respektive högt naturvärde. Sjön och tillrinningsområdet är uppsatt som ESKO-område i översiktsplanen. Området mellan Barnsjön och Gammelström utgör också en viktig ekologisk korridor för människor och många andra organismer.

Den södra delen av området ned mot Gammelström består av mager hällmarksskog som är opåverkad sedan lång tid, här finns även kulturlämningar som de värn från Stockholms fasta försvar som anlades vid tiden kring första världskriget. I söder ansluter Gammelström och Tyresta naturreservat. Området har värden som väl motiverar ett reservatsförordnande. Värderingen omprövas i det pågående arbetet med att ta fram en ny översiktsplan.

Förhandling med Stockholms stad om norra Skrubbatrangeln

Sedan ett antal år så driver kommunerna i närområdet – Stockholm, Tyresö och Nacka ett utvecklingsprogram för Skrubbatrangeln med omgivning. Här pågår sedan några år en del av den utbyggnad av bostäder, infrastruktur och handel i detta område. I motionen föreslås Norra Skrubbatrangeln ges status som naturreservat.

Denna del är en rest av det stora tallbevuxna sandfält av isälvsand som ingår i den så kallade Stockholmsåsen. Här finns en del rödlistade och hotade arter som ofta är knutna till tallskog med lång kontinuitet.

Förvaltningens bedömning om att föra en dialog och förhandling med Stockholms stad och länsstyrelsen om naturmarken i Norra Skrubbatrangeln bedömer vi som ogenomförbart. Sedan många år är denna del av triangeln utpekad som ett regionalt utvecklingsområde för kommunerna Tyresö, Stockholm och Nacka och det pågår ett projekt mellan kommunerna för området, det så kallade LÄSK-arbetet (Lindalen, Älta och Skrubba). En betydande del av Norra Skrubbatrangeln är i dag i anspråktagen för en stenkross och stenuplag.

Det som talar mot naturreservat förutom objektets storlek är att området är helt kringskuret av större vägar och bebyggelse. Det är därför svårt att skapa nödvändiga gröna korridorer till området. I dag är området en ö av natur i det urbaniserade landskapet.
